

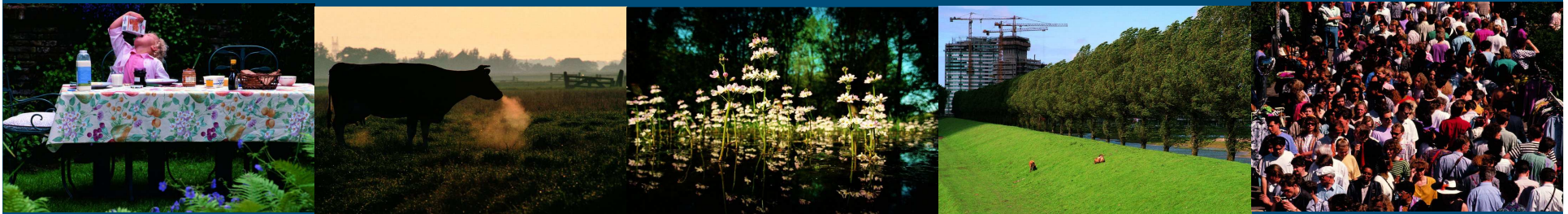

Netwerk Eeuwig Moes en de rol van het CGN

Chris Kik, Noor Bas, Lau Simonse & Sierd Zijlstra
CGN, Wageningen, the Netherlands

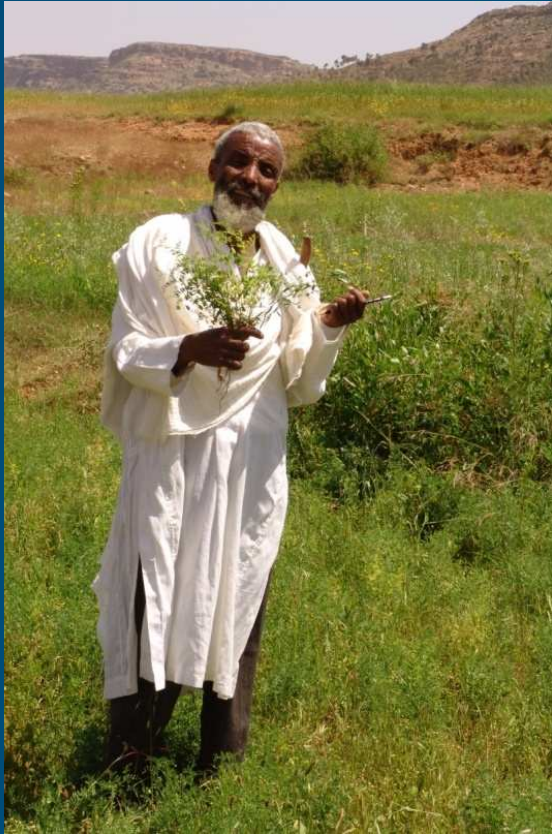
Overzicht presentatie

- Introductie
 - bioculturele initiatieven in Nederland
 - sterkte-zwakte analyse & actie
- Netwerk Eeuwig Moes
 - start - leden - collectie - website - Oranje lijst
- Rol CGN in netwerk EM

Centre for Genetic Resources, the Netherlands

Het behoud van ons biocultureel erfgoed

In Nederland met zijn sterk geïndustrialiseerde landbouw vindt de teelt van oude/landrassen bijna niet meer plaats door boeren maar door prive personen, stichtingen, etc.

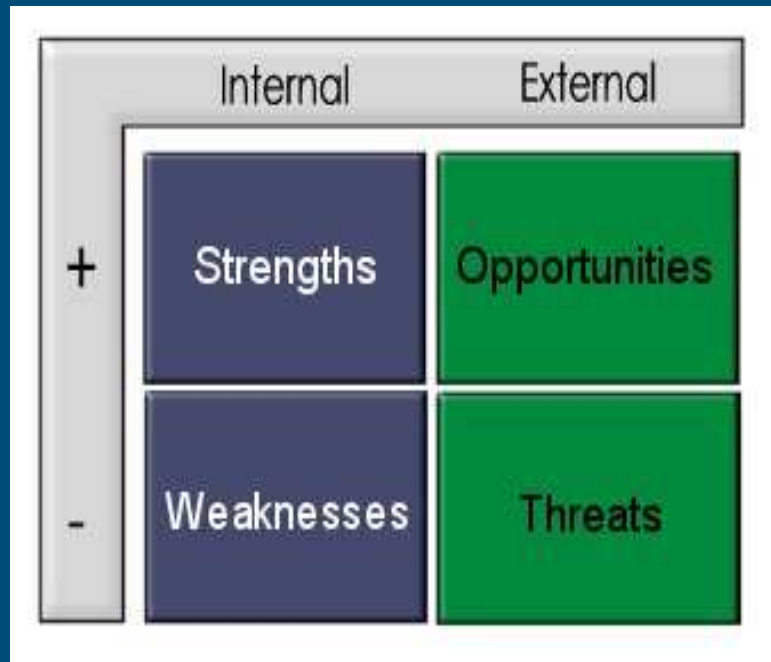
in the Netherlands

Nederlandse biocultureel erfgoed initiatieven

Type van initiatief	#
Demonstratie (kastelen, landgoederen)	34
Ondersteuning	07
Productie & demonstratie	18
Veredelaars	01
Zaad productie & distributie	09
Totaal	70

Centre for Genetic Resources, the Netherlands

Sterkte-zwakte analyse NL bioculturele initiatieven

■ Sterktes

- positieve uitstraling - authentiek
- commitment

■ Zwaktes

- onzichtbaarheid, complexiteit
- geringe mate van organisatie en professionalisatie

Centre for Genetic Resources, the Netherlands

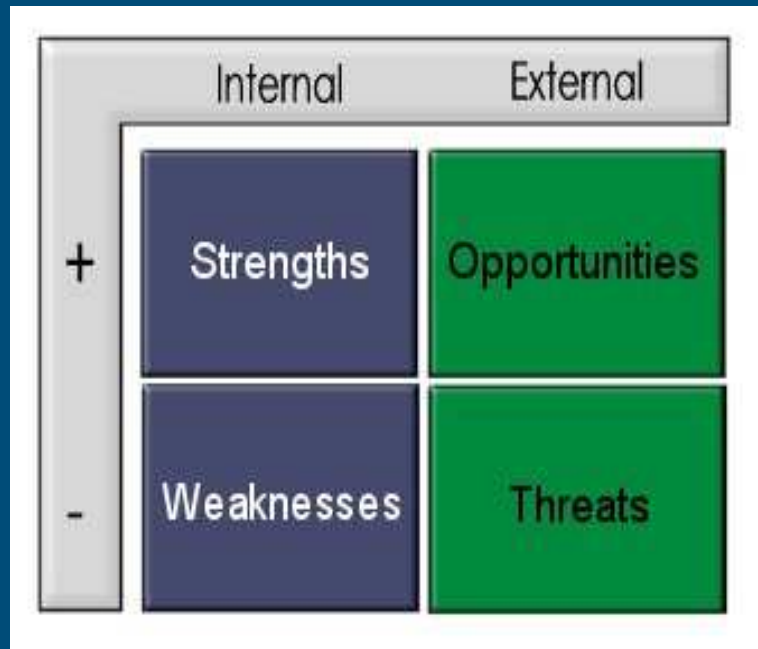
Sterkte-zwakte analyse NL bioculturele initiatieven

■ Kansen

- inhaken op trends: gezonde en authentieke voeding, behoud agrarisch landschap
- nieuwe marketing kanalen: internet, grote retailers

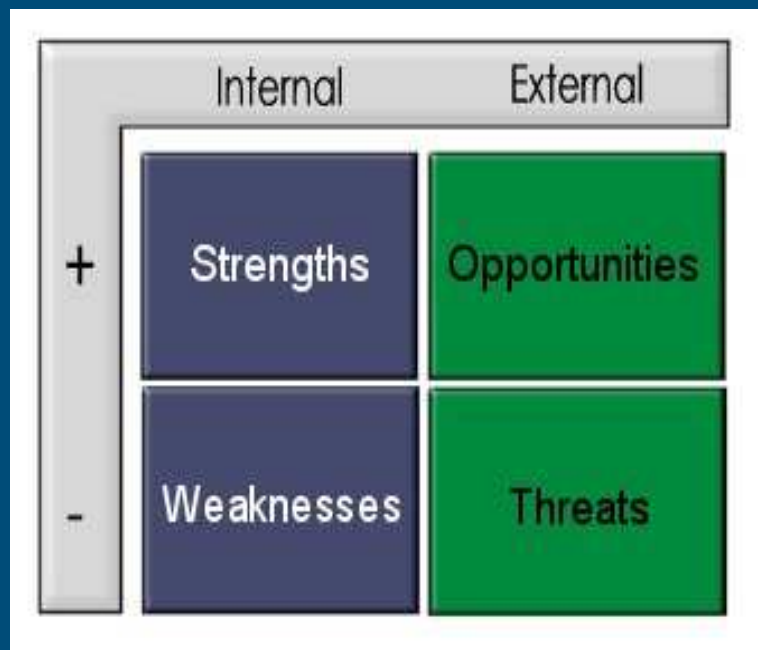
■ Bedreigingen

- marketing trends: grote volumes, goedkope producten, internationalisatie
- discussie in kleine kring

Centre for Genetic Resources, the Netherlands

Actie op basis van Sterkte-Zwakte analyse

- Ontwikkeling van een netwerk van NL initiatieven op het gebied van behoud van biocultureel erfgoed
- www.deoerakker.nl

De Oerakker

■ Platform voor het behoud van oude in Nederland geteelde gewassen

- tuinbouw (groente, fruit en sier)
- akkerbouw

■ Groenten: netwerk Eeuwig Moes

Ontstaan netwerk Eeuwig Moes

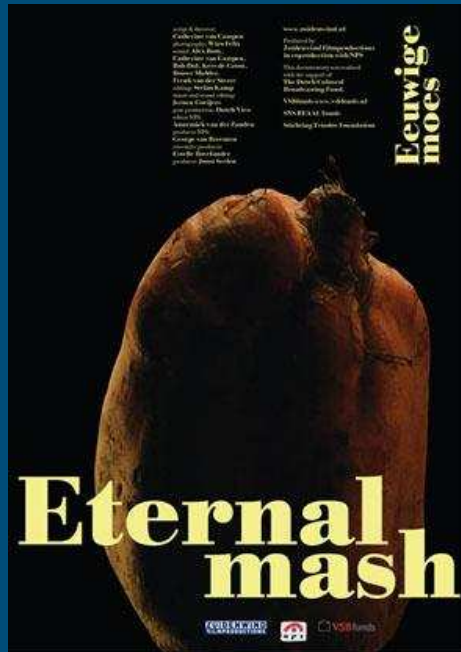

Boele Ytsma & Ruurd Walrecht

- Collectie EM netwerk opgebouwd door Ruurd Waaldrecht, die in 2006 naar Zweden is vertrokken
- Collectie omvat 45 verschillende gewassen en in totaal ca. 300 zaadherkomsten (accessies). De meeste accessies (ca. 60%) zijn afkomstig van boon (91 acc.), erwt (55 acc.) en kool (30 acc.)
- In 2006 is besloten om de collectie instand te houden door oprichting netwerk EM

Centre for Genetic Resources, the Netherlands

Netwerk Eeuwig Moes: het begin

- Documentaire Eeuwig Moes (2007)

www.hollanddoc.nl/kijk-luister/documentaire/e/eeuwige-moes-ode-aan-het-gewas.html

- Documentaire Alde rassen, nije takomst (2006)

<http://www.uitzendinggemist.nl/index.php/search?serID=3982&md5=6ab3f8cc0252ac4f244349968f7ac36a&sq=alde+rassen>

Lambert & Yolanda Sijens

Henk van Berkel & Maaïke Roder

Loek Hilgers

Bart Vosselman

Vermeerderen / instandhouden: netwerk EM leden

Paul Schoenmakers

- gestart in 2007
- leden (ca. 30 initiatieven) vermeerderen, bewaren en verkopen de EM collectie
- centrale zaad administratie bij Paul Schoenmakers

Vermeerderen / instandhouden: CGN

- In 2006 is de collectie van Veenhuizen naar Wageningen verhuisd
- CGN heeft unieke EM accessies geïdentificeerd
- Grootste deel EM collectie is inmiddels vermeerderd en naar de -20 C opslag gebracht (back-up collectie)

De Oerakker

Home

Netwerk eeuwig moes

Oranje Lijst

Kennisbank

Links

Leden

Door allerlei oorzaken vindt sinds ca. 1900 een afname plaats van de variatie tussen en binnen gewassen die wereldwijd worden geteeld. Zeker in een land als Nederland met zijn sterke urbanisatie en intensieve land- en tuinbouw treedt dit proces op, dat in het geval van afname van variatie binnen gewassen genetische erosie wordt genoemd.

Om het lot van oude in Nederland geteelde gewassen en rassen te verbeteren en te behoeden voor de ondergang begon Ruurd Walrecht in 1960 zijn eigen erfgoed op peil te houden. In samenwerking met andere rassen als levend cultureel erfgoed te beschermen onder haar hoede heeft. Het netwerk van aangesloten initiatieven zich

www.deoerakker.nl

Nieuws

Studiedag amateur en landrassen

Op 4 November 2010 organiseert de stichting Biologica een studiebijeenkomst over het instand houden en vermarkten van amateur en landrassen. De bijeenkomst zal plaatsvinden op donderdag 4 november van 14 tot 17 uur op het Louis Bolk Instituut Hoofdstraat 24 3972 LA in Driebergen.

Doel van de bijeenkomst is nadere informatie te geven over de nieuwe Europese wetgeving voor amateur en landrassen en over de diverse mogelijkheden om deze rassen in stand te houden en te vermarkten. Daarnaast wordt aan de hand van voorbeelden uit de praktijk gekeken waar de kansen en knelpunten liggen.

Aart Osman geeft een presentatie over de uitkomsten van het EU project Farm Seed Opportunities, Kees van Ettekoven over de implementatie van de nieuwe wetgeving voor amateur en landrassen in Nederland en het project dat de NAKtuinbouw in dit verband is gestart en Chris Kik praat over het project Eeuwig Moes en de rol van het Centrum van Genetische Bronnen Nederland daarbij.

Oranje lijst van oude in NL geteelde gewassen

gewas	< 1940	2010	ratio (%)
aardappel	751	72	10
andijvie	50	16	32
bonen	453	158	35
erwten	382	142	37
kool	577	98	17
prei	37	8	22
sjalot	17	4	24
sla	271	36	13
spinazie	98	23	23
asperge	26	6	23
prei	129	22	17
peen	161	38	24
totaal	2952	623	21

- < 1940: voor 1940 in NL geteelde rassen
- 2010: in 2010 nog verkrijgbare rassen die voor 1940 in NL werden geteeld
- ratio: $2010 / < 1940 \times 100\%$

Centre for Genetic Resources, the Netherlands

Rol van het CGN in het EM netwerk

■ Faciliterend

- Back-up functie EM collectie (vermeerdering/opslag)
- Ontwikkeling Oranje Lijst
- Onderhouden EM website (stimuleren publieke belangstelling)
- Ontwikkeling Kennisbank
- Deelname in EM bestuur: Obe Bootsma, Rene Zanderink, Johannes Spyksma, Paul Schoenmakers, Loek Hilgers, Chris Kik

Centre for Genetic Resources, the Netherlands

Bedankt voor de aandacht !

info: www.cgn.wur.nl / www.deoerakker.nl